

DATUM 240513

Förklarande dokument till ändringsförslag till föreskrifter 2019:7

1 Bakgrund

År 2017 trädde Kommissionens förordning (EU 2017/1485) om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem (SO GL) i kraft. Kraven i SO GL syftar inte enbart till att Svenska kraftnät ska kunna upprätthålla driftsäkerheten i det svenska överföringssystemet utan Svenska kraftnät har också tillsammans med övriga systemansvariga för överföringssystem ett ansvar för att säkerställa att driftsäkerheten kan upprätthållas i det europeiska sammanlänkade överföringssystemet. För att kunna uppnå det sistnämnda behöver det finnas ett fungerande utbyte av data mellan Svenska kraftnät och övriga systemansvariga för överföringssystem in Europa. Det här innebär i sin tur att det även måste finnas ett fungerande utbyte av data mellan Svenska kraftnät, systemansvariga för distributionssystem och ägarna till produktions- och förbrukningsanläggningar i Sverige.

Vilken typ av data Svenska kraftnät får ta in från systemansvariga för distributionssystem, ägare av kraftproduktionsmoduler- och förbrukningsanläggningar, slutna distributionssystem med flera regleras i artiklarna 40-53 i SO GL och i Energimarknadsinspektionens föreskrifter om fastställande av krav på datautbyte mellan elnätsföretag och betydande nätanvändare 2019:7. Hur utbytet av data ska ske regleras i artikel 40.7 i SO GL där det fastställs att Svenska kraftnät tillsammans med berörda systemansvariga för distributionssystem ska komma överens om ändamålsenliga, effektiva, proportionella processer för utbyte av data samt om vilket dataformat som ska gälla.

Svenska kraftnät har under de senaste åren fört en diskussion med branschen kring hur utbytet av data ska realiseras och har nu utifrån dessa diskussioner formaliserat processer och krav på dataformat i två avtalsbilagor som kommer att ingå i ett avtal som går under namnet "Nationella systemansvarsavtalet". En av avtalsbilagorna kommer att reglera de processer och format för utbyte av strukturell data och den andra avtalsbilagan kommer att reglera processer och format för utbyte av realtidsdata. Som en följd av innehållet i de avtalsbilagor som nu har tagits fram anser Svenska kraftnät att Energimarknadsinspektionens föreskrifter 2019:7 behöver uppdateras.

2 Övergripande beskrivning om hur utbyte av data ska vara ordnat

Svenska kraftnät föreslår att utbyte av struktur- och realtidsdata ska ske enligt följande ordning.

Systemansvariga för distributionssystem som ansluter till överföringssystemet får ett ansvar att till Svenska kraftnät skicka realtidsdata och strukturell data om det egna distributionssystemet inklusive data från de kraftproduktionsmoduler och förbrukningsanläggningar som är anslutna till deras distributionssystem. Den systemansvariga för distributionssystem får också ett ansvar att till Svenska kraftnät skicka data från underliggande distributionssystem inklusive data från de kraftproduktionsmoduler och förbrukningsanläggningar som ansluter till dessa underliggande distributionssystem. Med underliggande distributionssystem menas sådana distributionssystem som inte ansluter till överföringssystemet men ändå ingår i det observerbarhetsområde som Svenska kraftnät har fastställt utifrån SO GL:

Svenska kraftnät bedömer att denna ordning är den mest tids- och kostnadseffektiva samt skapar bäst förutsättningar för att upprätthålla datakvalité:

- I Sverige definieras samtliga företag med koncession som en systemansvarig för distributionssystem. Svenska kraftnät bedömer inte att samtliga företag som är systemansvariga för distributionssystem har möjlighet att ta ett modelleringsansvar och införa de systemstöd som krävs för utbyte på det standardiserade formatet CGMES enligt internationell CIM-standard. Svenska kraftnät gör bedömningen att de systemansvariga för distributionssystem som ansluter till transmissionsnätet har möjlighet att etablera denna förmåga.
- Föreslagen ordning följer kraftsystemets topologiska struktur. Data aggregeras underifrån och förs uppåt i topologin med överföringssystemet och Svenska kraftnät på översta nivån. Därigenom etableras ett ansvar för datainsamling så nära berörda kraftsystemobjekt som möjligt.

Nuvarande skrivningar i Energimarknadsinspektionens föreskrifter uppger att en ägare av en kraftproduktionsmodul eller en förbrukningsanläggning ska skicka data både till Svenska kraftnät och till den systemansvariga för distributionssystem som den är ansluten till. Enligt föreslagen ordning behöver ägaren av en kraftproduktionsmodul eller förbrukningsanläggning bara skicka data till den systemansvariga för distributionssystem som den ansluter till. Föreskrifterna behöver med andra ord uppdateras för att säkerställa likalydande krav i avtalsbilagorna och i föreskrifterna.

3 Förklaring till ändringsförslag i EIFS 2019:7

Ändringsförslagen i föreskrifterna föreslås för att nationellt fastställa att ägare av produktionsanläggningar och förbrukningsanläggningar som ansluter till ett distributionssystem enbart ska förse den systemansvariga för distributionssystem den ansluter till med strukturell data och realtidsdata. Den systemansvariga för distributionssystem ska utbyta data om dessa produktions- och förbrukningsanläggningar med den systemansvariga för distributionssystem som den ansluter till eller till Svenska kraftnät om den ansluter till överföringssystemet.

Nedan beskrivs en övergripande bakgrund de paragrafer som är ny samt större ändringar av en redan befintlig paragraf.

1 kap. Inledande bestämmelse

I 1n§ föreslår Svensk kraftnät att två nya definitioner, underliggande- och överliggande distributionssystem, införs. Eftersom alla nät under Svenska kraftnäts nät faller under begreppet distributionssystem behövs någon form av definition som särskiljer distributionssystemen åt.

3 kap. Allmänna krav:

Allmänna krav för utbyte av strukturella data

Systemansvarig för distributionssystem ansluten till överföringssystemet

1 § är en ny paragraf och berör de aktörer som är systemansvariga för distributionssystem och ansluter till Svenska kraftnäts nät. Paragrafen fastställer den ordning som beskrivs i kapitel 2.

3 § är en ny paragraf. Det kan vara så att två eller flera systemansvariga för distributionssystem anslutna till Svenska kraftnäts nät har anslutningar till samma underliggande distributionssystem. För att säkerställa att Svenska kraftnät även förses med data från det underliggande distributionssystemet behöver berörda systemansvariga för distributionssystem komma överens om vem som ska förse Svenska kraftnät med strukturell data från de produktionsanläggningar och förbrukningsanläggningar som är anslutna till det underliggande distributionssystemet. Ansvaret läggs därmed på berörda systemansvariga för distributionssystem att fastställa vem som ska göra vad. Skulle de inte komma överens ska de skyndsamt informera Energimarknadsinspektionen som ska fastställa vad som ska gälla enligt den tvistlösningsprocess som finns beskriven i artikel 6.10 i SO GL.

Systemansvarig för distributionssystem inte ansluten till överföringssystemet men ansluten inom observerbarhetsområdet

4 § är en ny paragraf och berör de systemansvariga för distributionssystem som inte är ansluten till Svenska kraftnäts nät men är anslutna inom Svenska kraftnäts observerbarhetsområde.

Paragrafen fastställer den ordning som beskrivs i kapitel 2 dvs. att systemansvariga för distributionssystem i underliggande nät tillhandahåller data om sitt nät inklusive data från de kraftproduktionsmoduler och förbrukningsanläggningar som är anslutna till nätet, till den systemansvariga för distributionssystem för det överliggande nätet.

Produktionsanläggningar med en kraftproduktionsmodul av typ B eller C ansluten till ett distributionssystem

6 § är en ny paragraf och berör ägare av en produktionsanläggning av typ B eller C som är ansluten till ett distributionssystem inom Svenska kraftnäts observerbarhetsområde. Paragrafen fastställer den ordning som beskrivs i kap 2 dvs att en ägare av en produktionsanläggning ska tillhandahålla de uppgifter som anges i paragrafen till den systemansvariga för distributionssystemet som produktionsanläggningen ansluter till och inte direkt till Svenska kraftnät som nu anges i föreskrifterna

Produktionsanläggningar med en kraftproduktionsmodul av typ D ansluten till ett distributionssystem

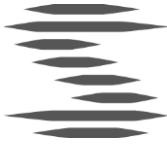
8 § är en ny paragraf och berör ägare av produktionsanläggningar av typ D som ansluter till ett distributionssystem. Paragrafen fastställer den ordning som beskrivs i kap 2 dvs att en ägare av en produktionsanläggning ska tillhandahålla de uppgifter som anges i paragrafen till den systemansvariga för distributionssystemet som den produktionsanläggningen är ansluten till och inte direkt till Svenska kraftnät som nu anges i föreskrifterna

Allmänna krav för datautbyte i realtid

Systemansvariga för distributionssystem som ansluter till överföringssystemet

14 § är en ny paragraf och berör de systemansvariga för distributionssystem som ansluter till Svenska kraftnäts nät. Paragrafen fastställer den ordning som beskrivs i kapitel 2.

15 § är en ny paragraf. Det kan vara så att två eller flera systemansvariga för distributionssystem som är anslutna till Svenska kraftnäts nät har anslutningar till samma underliggande distributionssystem. För att säkerställa Svenska kraftnät

även förses med data från det underliggande distributionssystemet behöver berörda systemansvariga för distributionssystem komma överens om vem som ska förse Svenska kraftnät med realtidsdata från de produktionsanläggningar och förbrukningsanläggningar som är anslutna till det underliggande distributionssystemet. Ansvaret läggs därmed på berörda systemansvariga för distributionssystem att fastställa vem som ska göra vad. Skulle de inte komma överens ska de skyndsamt informera Energimarknadsinspektionen som ska fastställa vad som ska gälla enligt den tvistelösningsprocess som finns beskriven i artikel 6.10 i SO GL.